

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno med tedni in prazniki.
Inserati: do 30 petih vrst 4 D, do 100 vrst 4 D 50 p, večji inserati
petih vrst 4 D: notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 1 D;
Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Kanižova
ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Kanižova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema le v uradni in zadostno frankovano.
Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1'50, 8 in več
2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		v Ljubljani	po pošti		
12 mesecev	...	Din 240—	Din 240—	Din 360—	...
6	...	120—	120—	180—	...
3	...	60—	60—	90—	...
1	...	20—	20—	30—	...

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročilna doplačila.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno **30** po nakazilu.
Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Naše politične grupe.

V Sloveniji vidimo, da se formirajo stare in ustanovljajo nove zanimive grupe. Poleg obstoječih strank zapazimo stremeljenja, ki iščejo smeri in ki bi rade izgradile nova strankarska telesa.

Med starimi grupami trčimo na demokratsko stranko, na radikale, kmetice, klerikalce in oficijelne socialiste. V tej skupini sta najresnejši stranki demokratska in klerikalna, socialistična ne prihaja v poštev, ker danes socialistični pokret med Slovenci in med Jugoslovenci hira in razpada in ni tako hitro računati s konsolidacijo ali ujedinenjem delavskih mas v enotno, veliko stranko.

Demokratska stranka je v zadnjih mesecih pokazala veliko mladega, organizatoričnega in propagandnega dela. Stranka je organizirala preko sto shodov, po vsi Sloveniji je razpredla svoje organizacije. Prireja politične tečaje in večbaj govornike. Poleg tega vzdržuje široko prosvetno akcijo Zvezde kulturnih društev. Tudi idejno se je stranka utrdila: razpolaga z dobrim tiskom in z aktualnim programom gospodarskih, političnih ter socialnih interesov. Temelj stranke tvori državna politika, borba in delo za državo.

Klerikalna stranka ima druge cilje. Je partikularistična v tem smislu, da so ji strankarski interesi vse. Zaradi tega zanika državno politiko, se zavzema za avtonomijo Slovenije, ki ne pomeni drugega kakor ustanovitev klerikalne oligarhije in avtokracije med slovenskim narodom v predvojnem smislu besede. Socialno in gospodarsko cinca med kapitalizmom, med gospodarsko sedanjostjo in blodnimi, meglenimi, sanjavi mišljimi sodobnih socializmov. Njena najjačja postavka je delo med razumnostjo, kjer zagovarja recepcijo vseh mogočih sodobnih socialnih in duhovnih idej. Stranka vlasi na avtonomizmu. S političnim neuspehom tega upravnega in državno-političnega cilja konča tudi njena strankarska organizacija in moč.

Tretja skupina je socialistična stranka. O solidnosti v tej stranki ne more biti govora. Toda socialistična gesla so v naših delavskih revirih še tako privlačna, da vsaka socialistična stranka na podlagi dvo-, trimesečne politične propagande lahko računa na uspehe v volilnih akcijah. O združitvi o veliki, enotni socialistični stranki Slovenije ali Jugoslavije za enkrat ne more biti govora.

Narodni socializem je zmeta oziroma današnjemu času neprimeren ostanek preteklosti. Razen tega len in osebni.

Popolnoma iz konteksta je samostojna kmetijska stranka. Stranka je veliko obetala. Sedaj je na tleh. V zadnjem letu je zanemarila strankarsko delo, propagandno in politično akcijo. Gre proti koncu. Nima pravih organizatorjev, nesebičnih voditeljev z zavestjo, da je stranka navezana na živo, nesebično, javno in trudopolno besedo, na stalno, nepretrgano oznanjevanje doživljenjskih programatičnih resnic. Zemljoradniško, kmetijsko gibanje je zvođenelo. Seljaško socialni in agrarni program ne vlečejo, kakor prva leta. Kmet se je naveličal politike v aktivnem smislu besede. Danes ga vlada samo še splošna, trpka nezadovoljnost z obstoječimi razmerami. Dostopen je demagoškim, negativnim frazam.

Negativna je tudi radikalna stranka, dasi bi se bila lahko v Sloveniji uveljavila s popolnoma drugačnimi metodami, kakor je storila zlasti v zadnjem polletju. Eno krilo nima smisla za široko, javno akcijo. Manika mu pozitivnih programov ter volje do žrtvovanja ter spretnost uporabe vladnega aparata za lokalne interese. Drugo krilo je delo političnega novince. V takih razmerah se seve med Slovenci ne razvija stranka, pa najsi ima za seboj tudi mogočno osrednjo vlado in ves državni aparat.

Bolj v ozadju so slovenski Radičevci. Prežijo na trenotek, ko lahko nastopijo javno. Prej so tvorili levo, najbolj avtonomistično krilo klerikalne stranke. Sedaj so uvideli, da klerikalni stranki ni za integralni avtonomizem, da nani niti resno ne misli. Zato se zatekajo k Radiču, v čigar uspešno akcijo verujejo, kakor kristjan v evangelij. Kot pravi sociologično računajo z metodami bodoče politične borbe na Hrvatskem, z dušo našega dolenskega in štajerskega kmeta ter z možnostjo, da plusknejo hrvatski seljaški valovi tudi v Slovenijo. Mandati so sigurni. To je menda glavno!

Bolj resna je skupina, ki se oglašja z geslom poljedelsko - delavske zveze. Spoznala je, da s samim delavstvom ne pojde in da predstavlja naše podeželske njive in poljane izborna strankarska lovišča. Oznana staro pesem o skupnosti med poljedelcem in med delavcem. To pa še nikjer ni šlo skupaj. Tudi v Sloveniji ne pojde. Na papirju lahko pokrijemo interese delavskega in poljedelskega človeka. Tu so merodajna pač duševna razpoloženja, ki nasprotujejo politični skupnosti delavskega in poljedelskega razreda. Preveč sta pokrajinsko in duševno med seboj razprt in ločena.

V Ljubljani imamo malo inteligenčno skupino, ostanek iz preteklih dni, ki

veruje vase in počiva. To ni dobro. Politika je zadeva celih ljudi, zanjo treba cele duše, polnega življenja.

Kaj naj rečemo o vseh teh razcepljenih političnih pravicah in silah?

Mislimo, da mora v te naše politične grupe priti najprvo idejnost, resnost, nesebičnost, idealnost, pridnost, vztrajnost. Čas je, da izginejo skupine, stranke in osebe, ki računajo samo na volilne uspehe, na osebne ambicije, na koristi. Taki strankarski in individualni

pojavi so s stališča politične zgodovine nemoralni. V javnosti naj se uveljavijo osebnosti, popolnoma posvečene politični ideji, ki žive samo za svoj javni ideal, ki za take cilje prinašajo široko intelektualno izobrazbo, borbenost, odkritosrčnost, požrtvovalnost. Stranka in močje, ki zapopadejo te resnice in te skrivnosti političnega dela, bodo prvi orli politične brazde trajne zgodovinske veljave.

Jugoslavija in Bolgarska.

Anglija in makedonski problem. — Izjava Morfova. — »Temps« o jugoslovensko-bolgarskih odnosih.

— Beograd, 29. februarja. (Izv.) Kakor javlja »Iz Londona«, je na predvečerašnji seji poslanske zbornice postavil posl. Namley vprašanje na predsednika vlade, če je res, da je minister avijacije general Thomson točno izrazil stališče kraljevske vlade, ko je trdil, da je Makedonija v bistvu bolgarska in da »mora dobiti avtonomijo«. V imenu ministrskega predsednika je odgovoril minister Cleyne, izjavljajoč: »Ne, gospod poslanec, izjava generala Thomsona ni bila točno obližavna. Razum tega je bil sestanek, na katerem je general Thomson govoril o popolnoma privatnega značaja. General Thomson je sestanku prisostvoval kot privatna oseba in je to govoril preje, predno je prevzel ministrski portfelj. Priporočiti moram, da to, kar je general Thomson kot privatna oseba govoril, ne tangira stališča kraljevske britanske vlade. Posl. Hoppe je vprašal, če misli kraljevska vlada izraziti vladi kraljevine SHS obžalovanje radi te izjave. Minister Cleyne je odgovoril, da nima ničesar več pripomniti. Posl. Namley je dalje izjavil, da je zadevni govor sedanjega ministra avijacije Thomsona vzbudil v tisku balkanskih držav velik odmev in deloma ogorčenje.

Po poročilih iz Londona je posneti, da nastopa angleška vlada napram kraljevini SHS v vprašanju makedonskih organizacij zelo korektno in celo prijateljsko. Britanska vlada je desavirala na primeren način izjave generala Thomsona, ki je znan kot strasten bolgarofil.

— Pariz 28. febr. (Izv.) Bolgarski polnomočni minister v Parizu je izjavil glede jugoslovensko-bolgarskih odnosov: Lahko kategorično izjavim, da bolgarska vlada ne samo da ne podpira makedonske akcije, nego je ukrenila vse potrebno, da prepreči vsako izživanje od strani katerekoli organizacije napram Jugoslaviji. Kako je mogoče govoriti o vojnih pripravah Bolgarie in o koncentraciji armade na jugoslovenski meji, ko pa je znano, kako je reducirana bolgarska vojska, ki niti ne zadostuje za garnizijsko službo in notranjo obrambo? Bolgarskih politikov, osobito car-

ja, ki je miroljuben in pameten, ni mogoče sumiti v podobnem nespametnem početju. Obdolžitev Bolgarie, češ, da pripravljajo napad na zapadnega sosedo, ni nova. Enake dolžitve so se slišale n. pr. lani v septembru. Take obdolžitve so docela neutemeljene, kakor so bile neutemeljene govorice o povratku bivšega carja Ferdinanda v Bolgarijo. Moja vlada ponovno izjavlja, da bolgarski narod in njegovi voditelji iskreno žele živeti v miru s svojimi sosedi in da store vse, da dokažejo svojo iskrenost. Cankov kabinet želi, da bi sosedne zaveznice države izkazale Bolgariji zaupanje, da bi mogla ona v miru uveljaviti svoj program, čigar temeljna zahteva je notranji mir in prijateljstvo s sosedi. S tem da Bolgarie neprestano podpira namadlne načrte, se ovira njeno mirno delo. Vsa bolgarska notranja in zunanja politika je usmerjena k ureditvi in konsolidaciji domačih razmer. Zadržuje pomuditi se nekaj dni v Bolgariji, da se človek prepriča o tem.

— Sofija 28. febr. (Izv.) Tukašnji dopisnik »Tempsa« priobčuje zanimiv članek o bolgarsko-jugoslovenskih odnosih. Uvodoma ugotavlja lojalnost in miroljubnost Cankove vlade ter izjavlja: Navzile ugovorom glede mirovnih pogodb lahko trdimo, da za Bolgarie makedonsko vračanje teritorialno ne eksistira več. Dasi v tem smislu Makedonije ni več, je vendar še zelo mnogo Makedoncev in Trakincev, ki žve na bolgarskem ozemlju. Nih številno znaša okrog 700.000 od teh je nad polovico Makedoncev. Ni težko razumeti, da predstavlja večina teh emigrantov za Bolgarijo težko materialno breme. Nekateri teh emigrantov, polni legitimne želje, da se vrnejo v svoj domovino, pomisli o oboroženih akcijah, ki lahko postanejo usodne za bolgarsko vlado. Glede te agitacije je vlada končno zavzela strogo opredeljeno stališče. Cankov kabinet je izjavil, da ne more niti odobravati, niti trpeti inicijative, da nastane notranje zmeđe in da se kompromitira varnost države. V tem smislu ni mogoče odrekati dobre volje sofijske vlade, niti ne prezreti njenega namena, podprtega z dejani, da stori konec vsakega sumljenja. Ne smemo prezreti komplikacij, ki bi nastale v nasprotnem slučaju. V interesu miru na Balkanu bi bilo želeli, da bi sosedne države verjele bolgarski vladi. To velja zlasti za Jugoslavijo, v čje

interesu je, da se vpostavi mir v njem; notranjosti in sporazumno z Bolgarijo omogoči zadovoljiv modus vivendi, da bi mogli bolgarski elementi iz Makedonije, osobito oni, ki so se odrekli vsaki avanturi, mirno živeti v svoji domovini. Na ta način se balkanska atmosfera razčisti, odstranjeni bodo največji oblaki in lahko nastopi doba zaupanja in sodelovanja.

Parlamentarna situacija.

Pasičeva avdijenca. — Težko če v trgovinskih pogajanjih z Italijo. — Opozicijski blok. — Razne politične kombinacije.

— Beograd, 29. februarja (Izv.) Včerajšnji dan je v našem parlamentu potekel brez vsakih izrazito važnih dogodkov. Seja narodne skupščine je bila maloštevilna obiskana, ker so se obravnavale interpretacije popolnoma lokalnega značaja in je bilo vlad tega za sejo splošno nezanimanje.

V političnih krogih pripisujejo velika važnost dvema včerajšnjima avdijencama na dvoru. Prej sejo ministrskega sveta je bil sprejet v avdijenci na dvoru ministrski predsednik Nikola Pašić. Predsednik vlade je kralju poročal o parlamentarni in notranje-politični situaciji. Najprej o izidu načelnega glasanja glede državnega proračuna. Kralj je izrazil željo, da se na državni proračun čimprej reši v podrobnih razpravah in je kazal zani veliko zanimanje. Dalje se je zanimal za invalidski zakon, katerega načrt je ministrski svet definitivno sprejel in odobrili ter je dobil minister za socialno politiko te dni pooblastilo, da ima na podlagi kraljevega ukaza zakon predložiti narodni skupščini v razpravo. Ministrski predsednik je dalje kralju poročal o izvedbi reškega sporazuma in o odločitvi napram Bolgarski.

Po avdijenci predsednika vlade je sledila seja ministrskega sveta. Na njej je vlada zelo obširno razmotrivala zunanje in notranje-politične situacije. Zunanji minister je poročal o izvedbi reškega sporazuma in je predložil poročila naših delegacij, da so nam Italijani izročili vse v rimskem sporazumu nam priznane ozemlje severno Reke. Poročal je dalje o odločitvi napram Bolgarski, predložil je poročila stališču angleškega parlamenta in angleške vlade glede makedonskega problema. Z zadovoljstvom je vlada vzela na znanje korektno stališče angleške vlade napram makedonskim organizacijam.

Zunanji minister je dalje tudi točno poročal o vseh težkočah, ki so nastale med našo in italijansko delegacijo v zadevi sklenitve trgovinske pogodbe. Navelč težkoč ustvarja pri pogajanjih carinska tarifa. Italijani zahtevajo, da se vodilo trgovinske pogodbe na podlagi italijanskega načrta trgovinske pogodbe.

Zunanji minister je dalje poročal o poteku razgovorov s pooblaščenim zastopnikom nemške vlade dr. Kunzelem v zadevi reparacijskih dobav v naravi. Ti razgovori potekajo zadovoljno in je upati na pozitiven uspeh.

Jugoslovenski klub je včeraj prejel poročila iz Maribora in Ljubljane o stališču glavnega odbora SLS glede ustanovitve

Sven Elvestad:

Dama v borbi z dvema.

»Premalo,« ga je dražil, »mного premalo je to zame. Tistih par kron lahko obdržite. Prav spretno ste to napravili, toda na Francoskem delamo to še mnogo bolj preveč. Jaz sem Vas opazil. Na Francoskem tega nihče ne opazi.«

»Kako se pišete?« je vprašal Krag.
»Danes se pišem Jean Guyot,« je odgovoril Francoz. »Kako pa je vaše ime?«

»Danes zvečer je moje ime Jules Hebertot.«
»All ste vi Skandinavci.«
Krag je priklimal.

»In vi ste iz Pariza.«
»Potem se pa poznavate.«
Francoz mu je ponudil roko in Krag jo je močnil. Mehanik je, si je mislil.

XXXII. POGLAVJE.

Dva zaveznika.

Ko sta si oba moža stisnila roke in s tem sklenila zvezo, sta pri tem oba mislila, da izkoristita to zvezo čim nabolj v svoj prid. Najbolj zadovoljen je bil Asbjörn Krag. Njegov prvi načrt se mu je sedaj posrečil: spoznal je natančneje vlomilca. Stvar bi se ne bila mogla bolj gladko izvršiti. Sklenil je prijateljstvo z zločincem. Ne bo trajalo dolgo, pa mu

bo popolnoma zaupal. Vlak je sopihal preko Švedske od postaje do postaje. Ure so potekale in kmalu sta bila v Göteborgu...

Vsak kriminalni uradnik ali policist bi bil sledil z največjim zanimanjem razgovoru, ki sta ga sedaj vodila oba potnika. Asbjörn Krag je s svojimi študijskih potovanj in iz knjig poznal slojince vsega sveta. In ker je bil drugi, če je to sloj mogoče, še bolj poučen o teh stvareh, je potekal čas izredno brzo. Obnavljala sta spomine na starejše in novejše slavnje čine. Krag se je skrbno izogibal, da bi se dotaknil kakšnih oseb, ker bi se s tem lahko izdal. Držal se je splošne črte ter vzbujal zločinčevu zanimanje s svojim izrednim poznavanjem francoskih zločinov in zadnjih evropskih trikov. Lopov je kazal veliko inteligenco, a tudi izredno izkušnost. Krag ga ni mogel prav pregledati. Dočim je bil namreč presenetljivo poučen o zločinskih tehnikah, se je zdelo, kakor da bi ne bil aktivno udeležen na raznih aferah, o katerih je govoril. Krag je domneval, da je tujec iz previdnosti tako zapet. Ko se je tujec, kakor po naključju, dvignil, da bi nekaj spravil v svoji ročni torbici, je Krag opazil močno izbočenost na njegovem žaketnem žepu, kar je bilo znamenje, da je bil tamkaj shranjen revolver.

Čim je sprevodnik odprl vrata, sta potnika seveda govorila samo o vremenu in vetru. Čim pa je bil zopet zunaj, sta znova razpredala svoj zanimivi razgovor. Ponajveč je bil tujec tisti, ki je zopet po-

vzel raztrgano nit razgovora in jo pletel naprej. Krag je prav dobro govoril francoski, zato sta se čisto naravno tudi razgovarjala v tem jeziku.

Končno se je Krag drznil vprašati svojega sopotnika, kaj pravzaprav namerava v Kristijaniji. »Ah, ničesar posebnega,« se je lopov izognil direktnemu odgovoru, »iščem nekoga. Kaj pa vas vodi v Kristijanijo?«

Krag se je nasmejal in zmajal z rameni. Tudi tujec se je zasmeljal. »Razumem, razumem,« je dejal, »človek vzame, kar pač pride pod roko. V Kristijaniji ste znani, kaj ne?«

»Bil sem zadnje tamkaj pred petimi leti,« je odgovoril Krag.

»Takrat sem se mudil tamkaj poltretje leto. In ne morem si predstavljati, da bi bilo mesto tako naraslo, da bi ga sedaj več ne spoznal. Ali ste vi že prej bili tam?«

»Ne, nikoli nisem bil tam.«

»Pa vi iščete kakšnega znanca?«

»Seveda!«

»Ali vas morda čaka na kolodvoru?«

»Zakaj pa bi moral to biti on?« je vprašal Francoz. »Lahko tu gre prav tako tudi za damo. Sicer pa me nihče ne pričakuje na kolodvoru. Zakaj dotičnik niti ne slutiti, da pridem. Morda niti ne ve, da jaz eksistiram.«

»Aha, dotičnik je torej vendarle možička.«

»Uganili ste.«

»Potem ga boste težko našli, zakaj Kristijanija je vendar le precej veliko mesto.«

»Prav pravite. Ali mi morda hočete pomagati?«

Asbjörn Krag je zamišljeno pogledal skleneta-joči svetilki na stropu. Pretkano se je nametnil, stegnil roko, kakor preje Francoz po žepni ruti.

»Ali bova delila?« je vprašal.

Mahoma je postal Francoz resen, njegove temne oči so imele naenkrat zloben in obenem radoveden izraz. Odgovoril je:

»Bodite veseli, da vam ni treba z menoj deliti!«

Te besede so zvenele tako čudno grozeče, da je Kraga kar spreletalo.

»No, prav,« je dejal, ako tudi nočete z menoj deliti, vendar vam bom skušal kljub temu pomagati. Povejte mi, koga iščete?«

»Iščem človeka, ki je nameščen pri policiji,« je odgovoril Francoz.

»To je nevaren sport.«

»Iščem moža, nameščenega pri policiji,« je Francoz nemoteno nadaljeval, »iščem nekoga policijskega poročnika. Njegovo ime je, če se dobro spominjam, Helmersen. Ali ga poznate?«

Asbjörn Krag je za trenotek razmišljal in nato zmajal z glavo.

Gospodarstvo.

OSUSEVANJE
SKADARSKEGA JEZERA.

(Italijanska razmotritja.)

Kdor kolikortoliko zasleduje italijanske gospodarske publikacije, je moral opaziti, da italijanski ekonomski posebnosti v zadnjih časih posvečajo največjo pažnjo gospodarstvu v Jugoslaviji. Ni ga skoraj gospodarskega vprašanja v Jugoslaviji, o katerem bi se ne razpravljalo v italijanskem zlasti strokovnem tisku. Večji dnevniki, »Corriere della Sera«, zlasti pa gospodarski »Sole«, marsikaj tudi bolonjski »Il Resto del Carlino« se bavijo v veliki meri s gospodarskimi razmerami in dogodki v Jugoslaviji. Prav posebno pozornost pa jim posveča gospodarska mesečna revija »Economica«, ki jo izdaja tržaški »Circolo di studi economici«.

V zadnji številki čitam spis o osusevanju Skadarskega jezera. Je to dokaz, kako se Italijani zanimajo za vsak pojav gospodarskega značaja v Jugoslaviji in kako skušajo ob vsaki priložnosti obratiti pozornost italijanske javnosti, zlasti pa italijanske delov-

nega in denarnega kapitala na možnost dobičkanosne investicije.

Spis je izšel iz peresa onega Oskara Randija, ki je pred kakim letom izdal obsežnejše delo o gospodarskih razmerah v Jugoslaviji. Peča se predvsem s postankom Skadarskega jezera vsled izjemne struge reke Drine, ki s svojim deročim tokom, združujoč se z Bojano, zaustavlja odtok reke Zete, katera je tako v teku par stoletij plodovito skadarsko nižino pretvorila najprej v močvirje, potem pa v jezero.

Pisec pripoveduje potem, kako je že bivša črnogorska vlada mislila na osusevanje jezera, pa svojih načrtov ni mogla izvršiti, ker ni imela denarnih sredstev. Do leta 1913 je večji del jezera spadal pod Turčijo. Sedaj spada skoraj vse jezero k Jugoslaviji in beogradska vlada ima baje namen se resno lotiti osusevanja. Beogradske vladi dela uprava Črne Gore nemale preglavice, deloma zaradi spornosti prebivalstva, deloma pa radi gospodarske bede v deželi, ki je pasivna in mora država žrtvovati zanjo vsako leto 150 mi-

ljonov dinarjev. Tako je sedaj Beograd nekaj iz političnih, nekaj pa iz gospodarskih razlogov izkopal iz arhivov vprašanje osusevanja Skadarskega jezera, ki naj bi dalo predvsem dela mnogostevilnim brezposelnim črnogorcem in potem tudi kruha nič manj sestradanemu, mrzličavemu prebivalstvu. Tako pisec.

Po Randijevem zatrjevanju izhajajo najstarejša proučevanja tega vprašanja od italijanskih inženirjev. Načrta sta dva. Prvi gre za to, da se Drino zavrne v staro strugo in uredi in poglobi struga Bojane. Drugi načrt pa predvideva odvođen predor med Tarašom in Rumijo, ki bi bil dolg kake 4 ali 5 km in bi vodil do očiščišne nišine, kjer bi si voda sama napravila nadaljnjo strugo do morja. Ta načrt se zdi Randiju neizvršljiv, češ ker je dno Skadarskega jezera samo 12 metrov nad morsko gladino. Našli so se tudi načrti, ki so jih izdelali avstrijski inženirji. L. 1917 za časa okupacije. Tedaj so bili stroški proračunjeni na 12 milijonov avstrijskih kron. Po avstrijskem načrtu bi se pridobilo 30.000 hektarjev zemlje.

(Konec prihodnjic.)

URADNI TEČAJI DINARJA.

Finančno ministrstvo je določilo sledeče tečaje, po katerih se morajo računati vse denarne operacije v zlatu ali tuji valuti na vrednost dinarja:

1 napolondor	Din	276.—
1 turška lira v zlatu		314.—
1 angleški funt		344.—
1 ameriški dolar		80.—
100 francoskih frankov		336.—
1 švicarski frank		1385.—
1 grški drahm		140.—
1 italijanski lir		344.—
1 čsl. kron		232.—
1 madžarski kron		0.23
1 romunski lev		41.50
1 bolgarski lev		61.—
1 španski peset		970.—
1 holandski forint		2982.—
1 danski kron		1280.—
1 avstrijski kron		0.11
100.000 poljskih mark		2.50
100 belgijskih frankov		282.—

Ti tečaji veljajo od 1.—31. marca 1924. Po njih se bodo plačevale pristajneške takse.

—g Nemčija izda srebrni denar. Nemški listi poročajo, da nemravnajo odločiti finančni čimbeli v Nemčiji izdati srebrni denar in sicer za znesek 500 milijonov zlatih mark. Srebrni denar bodo kovali v kosih po 1, 2 in 3 marke. S tem hoče pridobiti državi nove vire dohodkov.

—g Dunaj 26. tm. Na tukajšnji šteti-narski sejem je bilo postavljeno iz Madžarske 316 in iz Jugoslavije 748 pitanih prešičev. Cene: a. K. 28.500 za prvovrstne pitane prešiče, 28.500 za srednje, stara žival 25.000 kmetška roba 28.000, sirmijsko blago 28.000, sedmograško 26.500, angleško 26.000. Tendence neizpremenjena. Vsega vkup je bilo prignanih 3077 glav, med temi 166 ki so na zadnjem sejmu ostale brez kupca.

—g Državne obveznice, 7% investicijskega posojila z leta 1921 4%, bosensko herceg. iz leta 1921. 2½% državne rente za vojno odškodnino se smeje, kakor je te dni senralna direkcija državnih dolgov radi došli je vprašani s posebnim razpisom naznanila, jemati in pošiljati v ino-veststvo.

—g Komar je lež-če, da si ohrani trajno svojo politično, naj si nekuje obraz in kožo z najstarejšo in najboljšo originalno kolinsko vodo z zaščitno znamko J. Hann Maria Parina, regenther dem Jüllch-Platz. Dobiva se v drogeriji Adria Selenburgova ulica.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.

Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Mikael Sadoven:

Vila.

(Konec.)

»Tukaj je dejala deklica.

Počasi sem stopil na otoček, toda čar me še vedno ni zapustil. Okrenil sem se k nji, jo objel z rokama krog vratu in jo hotel poljubiti na oči, ki je v njih počivala skrivnost ribnika. Branila se je lahno in gibko med pretrganim smehom, in mesto oči sem se dotaknil njenih ust v gorečem poljubu.

Čutil sem, da se je iztrgala, čutil tudi pogled njenih posebnih oči, in čoln je že drčal med bičevjem in lilijami. Prazen je ostal ribnik in brezglasni pokoj je motilo le oddaljujoče se tiho šumenje vesla.

Svoje ležišče sem si začel pripravljati iz trave, razprostrl svoj plašč, poskusil še enkrat petelina na svoji pušči in se poglubil v pričakovanju divjih rac v misli.

Kako čudno! Popolnoma dobro sem bil v svesti svojega položaja, prepričan sem bil, da ne more biti vila nihče drugi nego mlinarjeva vnukinja, od solca opaljeno in morda zelo priprosto deklica — pa so me navzlic vsemu opitane njene oči in njen smeh, kot možni voni poljske rože. V vedno bolj zgoščajoči se temi somraka se mi je med vodnimi rožami plujoča zardela kot prikazen iz tujih svetov.

Brzo frlotanje s perotmi me je zbudilo iz mojih sanj. Zdrnil sem se. Jata divjih rac je plula mimo. To mi

je spet povrnilo hladnokrvnost, stisnil sem puško čvrsteje ob ramo in napel petelina. Nad gladino ribnika je vela večerna sapica, v bičevju so čofotali ponirki in kričale vodne kokoši, in tiho šelestenje je šlo med visokimi travami.

Spet je hušnilo par rac skozi temo. Brž sem izročil parkrat. Zamolklo je odmevalo nad sprostrto vodo, iz jate se je izločilo nekaj zadetih rac, ki so popadale težko na zburkano vodno gladino.

V naraščajoči temi se jih ni dalo več razločiti, le čofotanje peroti slično kratkemu pišu vetra, sem slišal. Zopet je postalo tiho nad vodo, tudi večerna sapica se je polekla. Le še par vran je zletelo mimo, in njihov kra! kra! se je razlegel nad menoj. Iz dalje je prekinjal negotovi, mračni krik sive čaplie molčanje noči. Visoko zgoraj so svetle zvezde in se zrcalile na dnu ribnika. Še eno uro, in mesec je vzšel. Zavil sem se v svoj plašč in moje misli so se povrnille zopet k sivim očem. V nočni tišini ki je prihajala vedno globlja in globlja, se je čul dalni šum mlina, bevskačoče lajanje splešenege psa je odmevalo preko vode, živahen kres je migljal v nočni temi.

Zopet sem se spomnil vitkega telea, smeha, belega lokvanja, ki se je tako lepo skladal z zelenkastim odsevom oči, in ziezilo me je. Nič več je nisem imel za navadno, od vremena in solca ožgano deklico, sleherni njenih pogledov in gibov je imel nekaj posebnega na sebi. Bil sem že večkrat v mlinu, pa deklice nisem videl še nikoli.

In vendar: spomnil sem se trenotka, ki mi nisem pripisoval preje nobenega pomena. Nekoč sem opazil par nemirnih oči, ki so zrlle zvedavo za menoj skozi luknjo v kašči. Gotovo so bile njene smejeve oči — bleščale »luči in življenja. Sedaj, v temni noči, mi je gorel na ustnicah poljub, in pričakoval sem — nadejal sem se nečesa, o čemer si nisem bil niti sam na jasnem.

Polagoma sem zadremal in sanjal o sivih očkah. Precej dobro sem zaspal, kajti ko sem se prebudil, je plul srebrni mesec že nad ribnikom. Globoka tišina se je sprostila vsenaokrog, ropotanje mlina je že davno onemelo, samo šum vode je prihajal kot v sanjah do mene. Tuhtam se je poigravala voda v valčkih in bleščala v barvah aha-ta, in jate rac so se kopale v svetlika-jočih valovih.

Brž sem zgrabil svojo puško, jo priložil in hotel pomeriti — pa sem hipoma obstal, lahen, komaj slišen napet je plul nad ribnikom. Bila je preprosta pesem, z monotonim zvokom, toda razdalja in čar ribnika v srebrni mesečini so ji dale posebno mikavnost. Spomnil sem se vodne vile. Po-vestil sem puško in poslušnil: preprosta, otožna melodija — davno je se prenehala, pa sem še vedno napeto poslušal v daljo; toda samo dalino, slabotno šumenje vode je še prihajalo od mlina.

Čas je potekal, jaz pa sem še vedno čakal priložnosti. Slednič sem jasno razložil mehko pluskanje vesla.

Oziral sem se na vse strani, pa nisem vedel, odkod prihaja. Kar nakrat pa se približje iz tmine bičevja lahki čoln z deklico, ki je stala pred menoj nepremično, kopačica se v mesečnih žarkih, in s srebrnim cvetom v temnih lasih. Ne morem vam povedati, kaj se je vršilo v meni, kajti navala čustev ne moreš popisati z besedo, tudi mlad sem bil tedaj, in pol stoletja je šlo že odlej preko mene: spominjam se le, da sem strmel debelih oči kot norec v prikazen — zares, bila je vila iz ribnika!

In premaknila se je, okrenila čoln, porinila veslo v valove, in visoko so se zaprile iskrece se kaplje. V blazni naglici, velike svetle oči vprte vame kot dvoje fosforirajočih zvezd, je prihajala nasproti. Prispevši v mojo bližino, je spustila čoln, da se je mirno poziboval, kratko zabrnila, zdrčala naglo mimo otočka in se zasmejala — s srebrnočistim smehom, ki ga še dodanes nisem pozabil. Zardela se mi je kot vila, s svetlimi, od noči temnih obrvi obdanimi očki.

Pa se je zravnila visoko in mi nekaj vrгла. Nato je spet sedla, prišla za veslo in krepko odrinila valove; lahno je zdrčala čoln v daljo in izginil. Samo še božajoče šumenje vesla sem slišal, toda kmalu je utihnilo tudi to. In globok pokoj se je zgrnil spet nad mesečno pozlačeno gladino ribnika.

Poleg sebe sem našel šopek nagelčkov in rožmarina — rože, ki pomenijo ljubezen.

Ob svitajoči se zori je prišel pome na otok stavec s čolnom.

Ko sem stopal preko dvorišča, sem se ozrl na mlin in opazil na strehi staroga poslopja dvoje sivih oči, ki so zrlle skrivaj skozi špranjo za menoj.

Se tisti dan sem se odpeljal. Večkrat sem hotel še pogledati v start mlin, pa mi niso dopustile prilike. Pozneje, ko sem imel več časa, so me odvrčali od tega drugi ljubavni dogodilci. Mnogo let je že poteklo od tedaj, pa še vedno hranim mali šopek suhih nagelčkov in rožmarina, in še vedno se tupa-tam spominjam svoje vile.

VELIKA ZALOGA VSEGA
elektrotehničnega materiala
MOTORJEV - SVETILNIH TELES - GRADNJE
ELEKTRARN - INSTALACIJE
ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE
LEOPOLD TRATNIK
LJUBLJANA - SV. PETRA CESTA 25.
NA DEBELI NA DROBNO!

Zahvala.

Za številne izraze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti naše nepozabne soproge, mame, stare mame, tete in tašče, gosne

Jerice Kavčič

za poklonjene krasne vence ter za mnogo-brojno spremstvo pri pogrebu izrekamo tem potom vsem našo najpriščnešo zahvalo.

V Ljubljani, dne 28. februarja 1924.

Gleboke žaljoči ostali.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znan-cem javljam tužno vest, da je naša dobra mati, stara mati, teta in tašča, gospa

Franja Rogl roj. Žvokelj

vdov. Furlani

v četrtek, dne 28. februarja t. l. nenadoma preminula.

Pogreb se vrši v soboto, dne 1. marca t. l. z Rimske ceste št. 6 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 28. februarja 1924.

Lev Rogl, inž. Alfred Rogl sinova. — Ljud-mila Furlani, Slava Rogl, Melita Dr. Fa-biančeva, hčere. — Dr. Friso Fabiani Karla Rončeva, zet in sinova. — Dušan in Dragica Rogl, Melita Fabiani, vnuk in vaukinja.

DESKE

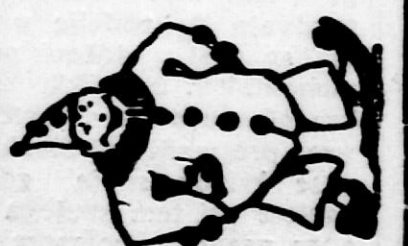
hoieve, 20, 25 in 50 mm de-bela, proda uprava Slatna, pošta Smartno pri Ljtili.

Perje
za postelje.

1 kg sivlega čiščanega perja Din 9.
1 kg drobneje čiščanega od Din 45.—60.; 1 kg belega čiščanega perja Din 70.—100.; 1 kg polu perja Din 110.—170.; 1 kg prima perja Din 220.—300. — se dobi v vsaki množini po novzetni pri

Herman Kolibrar,
Senta, Bačka

Genjenim damam!
Predno nakupite svilo za
pleno toaletto, pogledajte
zaloge pri
A. Sinkovic nasl. K. Soss
Ljubljana, Mostal trg 19.
Predno po kuhinjskih cenah!

Rešimo
sokolski Zabor!

Za odgovore uprave
naj se priloži
1 dinar. Plačuje se
vnaprej.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov
vsaka beseda
50 para. — Najmanjše
pa Din 5.—

Službe

Absolvent

državne dvorazredne tr-go-vske šole — išče mesta praktika-nta — Ponudbe pod »Vesten/1516« na upravo »Slov. Narodae«.

Par dobrih pleskarjev

se sprejme takoj. — »Tribuna«, F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta 4. 1511

Pisarniškega vodjo

sprejme agentura v Ljubljani. Prednost oni, ki polo-že kavejo. — Po-nudbe pod »Eksistenc« na Aloma Company, Ljubljana. 1429

Potnika,

po Sloveniji dobro vpe-ljanega, a plačo in dne-vnicami — sprejmemo. — Ponudbe pod »Kavcija Din 10.000« na Aloma Company, Ljubljana. 1428

Modistinja,

prvovrstna moč, želi pri-merneje mesta. Ponud-be pod »Modistinja/1477« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Iščemo izvrstno kvali-ficirana nad-n-terja za visoko napetost in provizijskega potnika

za elektromaterial in motorje. — »Elin«, druž-ba za električno indus-trijo z o. s., Ljubljana, Dru-najaka cesta 1/IV. 1498

Prodajalco

z trgovskim tečajem — sprejme takoj — trvd-ka Kenda, Ljubljana. 1487

Autogenični varilec

(Autogenischschweisser), strojni ključavničar, iz-delovalec orodja (Werk-zeugmacher), želi pre-meniti službo. — Ponudbe pod »Strokovnjak/1512« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Prodaj

Prodaj bas-čelo z lokom — Janez Nadi-žar, vas Bohinjska 1509 št. 75, Gorenjsko. 1509

Prodaj dve fraka, žaket in več oblek. — Piller, Prečna ulica št. 4. 1475

Za prednost!

Proda se črnobel satenast dobro ohranjen halekin. Cena 250 Din — Več se poizve: Cofzova cesta 9, II. nadstr. vrata 11 1538

Kupim

Kupim javorjeve hlode, bele, brezgrčaste, ne izpod 25 centimetrov debelosti in ne izpod 2 metra dolgo-sti, franko naložen vagon. Prosim ponudbe za bla-go, katero se lahko po-gleda — na P. Higersper-ger, Celje. 1536

Ribe

glavice in smudje ku-puje ter plača po najvišji ceni — E. Vaida, Čako-vec Telefon 59 in 3. 4. 1520

Stanovanja

Odda se lepa soba na Bleiweisovi cesti s 1. marcem. — Naslov pove uprava »Sl. Nar.« 1503

Stanovanje,

soba s kuhinjo, v mestu, oddam skupno s odku-pom pohištva. — Ponud-be pod »A/1537« na upra-vo »Slov. Narodae«

Na stanovanje

z sajtrkom se sprejme takoj gospod. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda« 1515

Ne-remičnin

Gostilna, dobrodoča, v sredini me-sta, se radi boleni proda z vsem inventarjem in stanovanjem. — Josip Božič, Zagreb, Pivarska ulica 5. 1532

Lokali

Iščem trgovino na pro-metnem kraju na dečeli v najem. — Ponudbe pod »Iščem/1483« na upravo »Slov. Naroda«

Skladišče,

veliko, suho, svetlo, z manjšim lokalom za pla-sarno v bližini dramske-ga gledališča — se odda. — Ponudbe pod »Skladi-šče ali delavnica/1519« na upravo »Slov. Narodae«.

Odda se lokal

z vsem inventarjem pod ugodnimi pogoji na periferiji mesta in na pro-metnem cesti. — Ponudbe pod Trgovski lokal/1502 na upravo »Slovenskega Naroda«.

Razno

Družabnik, ki bi osebo sodeloval pri trgovanju podjetju, se išče. — Ponudbe pod »Merkur« na Aloma Company, Ljubljana. 1430

Lovci!

Zamenjam svojo prav do-bro ohranjeno lovsko puško kal. 16, brezpetlino, za nov ali malo rabljen Mannlicher Schönauer, ka-liber 8 ali 9. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda« 1517

Za dojenčke

priporočajo strokovnjaki samo »Juvenole«-posipalni prašek; za ocalbele otro-ke samo »Barac«-emulzijo ribjega olja z glicerofor-fati — Pazite strogo na varstvene znamke »Juve-nole« in »Barac« ter odklo-nite odločno vsa tujja na-domestila. — Glavno za-stopništvo za Slovenijo: »Salus«, d. d., Ljubljana. 1272

Pletenine

vseh vrst in prediskarija ročnih del, naimodernejši vzorci. Cene nizke. — L. Turk, Pred Skofijo 1. I. nadstropje (v prei-snjem posloju Kreditne banke). 938

Prostovol na javna dražba

pohištva in drugih predmetov se vrši v nedeljo 2. marca ob 9. dopoldne na Zabjaku 3-II.

Krasne razglednice,

lepo sortirane, tudi umet-ne po 40 para komad, franco vsake pošte pri odjemu od 500 komadov naprej, po povzetju, do-klar traja zaloga; neob-vezno. — Minka Kastelic, mestni paviljon štev. 1, Vodnikov trg, Ljubljana. 1526

Znižane cene za otroške vozičke,

ki se dobijo direktno v domači tovarni otroških vozičkov in dvokoles »TRIBUNA«, F. B. L., Ljubljana, Karlovska ce-sa št. 4. — Istotam se dobijo po znižani ceni nova dvočolesa, mali po-možni motorčki, šivni stroji in pneumatike, ter se sprejemajo v polno popravilo za emajliranje in ponikljanje dvočolesa, otroški vozički, šivalni in vsi drugi stroji. — Pro-da-ja se tudi na obroke. 1480